



Peti hrvatski iseljenički kongres

Poruka iz i bit će dor

Od osiguranja pune jednakop
gospodarskog umrežavanja,



NA SVEUČILIŠTU U MOSTARU ceremonija otvaranja Kongresa na kojemu znanstvenici, gospodarstven

Dario Pušić

Izazovi i perspektive zajedništva - naziv Petog hrvatskog iseljeničkog kongresa koji se ovoga vikenda održava u Mostaru otkriva svu složenost, ali i aktualnost tematike, kao i pitanja kako učinkovito uvezati Hrvate iz njihovih dviju domovina - Hrvatske i Bosne i Hercegovine s brojnom iseljeničkom zajednicom u cilju rješavanja povijesno važnih tema, od osiguranja pune političke jednakopravnosti Hrvata u BiH, preko zaštite i razvoja hrvatskog nacionalnog identiteta i svih njegovih sastavnica, pa do lobiranja u svijetu i gospodarskog umrežavanja.

Važnost povezivanja

Na Sveučilištu u Mostaru, jedinoj visokoobrazovnoj instituciji koja nastavu izvodi na hrvatskom jeziku, u petak je održana ceremonija otvaranja Kongresa, a tom prilikom dr. sc. Marin Sopta, predsjednik Centra za istraživanja hrvatskog iseljeništva, u svojem je uvodnom izlaganju ukazao na značaj činjenice da se Kongres održava upravo u Mostaru - najvažnijem gradu Hrvata u BiH, u cilju aktualiziranja izazova i perspektiva zajedništva. Hrvati u BiH suočeni su s velikim problemima kako sačuvati svoj identitet i ostvariti svoja prava koja imaju kao konstitutivni narod,

upozorio je Sopta, dodavši kako održavanje Kongresa u Mostaru za cilj ima pokazati zajedništvo Hrvata u BiH, s Hrvatima u Hrvatskoj i cijelom svijetu. Zato moramo pokazati da u svojoj borbi za opstanak ne smiju biti sami, istaknuo je Sopta.

Posebno je pritom podsjetio na značaj Katoličke crkve u Hrvata koja je očuvala vjeru i identitet kroz povijest, dodavši i kako Kongres ima za cilj i upoznati se s velikim potencijalom Hrvata u gospodarstvu, znanosti, sportu... Raditi na umrežavanju i boljoj suradnji Hrvata u BiH, Hrvatskoj i iseljeništvu ključni je zadatak - naveo je Sopta, poručivši pritom kako iz Mostara Hrvati šalju jasnu poruku: BiH je bila, ona jest i uvijek će biti domovina Hrvata.

U obraćanju nazočnima dr. sc. Dragan Čović, predsjednik Hrvatskog narodnog sabora BiH, poseban je osvrt dao na probleme s kojima se danas susreću Hrvati u BiH.

- Trebao bih mnogo toga kazati o svim aktivnostima koje možemo zajedno uvezati u jednu kvalitetu, o demografskim problemima, problemima hrvatskog naroda u ovom trenutku u BiH jer se nalazimo u specifičnom vremenu, kako očuvati svoj suverenitet u BiH, našu konstitutivnost, legitimno predstavljanje i sve ono što bi trebali kao jedan ustavno-jednakopravan narod predstavljati u našoj BiH - kazao je predsjednik Čović.

U tom je kontekstu ukazao na značaj očuvanja nacionalne kulture hrvatskog naroda, upozorivši kako neki žele transformirati

s okupio brojne znanstvenike o temi zajedništva

Mostara: BiH je bila novina i Hrvata

pravnosti Hrvata u BiH, pa do lobiranja u svijetu i niz je tema o kojima se raspravlja



Radni dio Kongresa, na kojemu sudjeluje više od 150 znanstvenika i profesora iz cijeloga svijeta, održava se kroz izlaganja i panel rasprave te obuhvaća pitanja i teme kao što su hrvatski narod u BiH, politika RH prema iseljeništvu, gospodarske veze, uloga Katoličke Crkve u očuvanju hrvatskoga identiteta...

Organizatori Hrvatskoga iseljeničkog kongresa su Centar za istraživanje hrvatskog iseljeničtva i Sveučilište u Mostaru. Pokrovitelji su Sabor Republike Hrvatske, Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Grad Mostar

nastava predaje na hrvatskom jeziku. Uvjeran sam da je ovo dobar poziv svim našim mladim ljudima da dobiju stipendije, a da im mi to osiguramo kroz Hrvatski narodni sabor te dođu na naše Sveučilište, a za one koji ne znaju hrvatski jezik, imamo studije i na engleskom jeziku. I to može biti dio dobrog uvezivanja i okretanja nama. Ne da se bavimo sami sobom nego da pokažemo svima diljem svijeta i da možemo zajedno kroz jedan pleter poslati poruku kako Hrvati Bosne i Hercegovine jesu svoji na svome - poručio je Čović. Naglasio je i kako će se Hrvati kroz ovaj izborni kapacitet izboriti za potpunu jednakopravnost, kao konstitutivni narod.

- Predstavljat će nas legitimni predstavnici na svim razinama vlasti, koliko god iskušenja oko toga ima i koliko nismo realizirali projekt izbornog zakonodavstva i ustavnih promjena za koje smo se zalagali proteklih godina - naveo je Čović. Ukazao je na izvrsnost koju gradimo kroz naše Sveučilište, kroz institucije koje su ovdje danas i stoluju u Gradu Mostaru, kazavši kako je zbog toga Mostar stolni grad Hrvata bez obzira na to koliko drugi bili protiv toga jer sve naše institucije, nacionalne institucije hrvatskog naroda ovdje su u Mostaru. Prof. dr. sc. Zoran Tomić, rektor Sveučilišta u Mostaru ovom je prilikom ukazao na strateški značaj SUM-a, kao jedine visoko-obrazovne institucije koja kao službeni jezik ima hrvatski, naglasivši kako je upravo to pitanje hrvatskog identiteta i perspektive u BiH. Iznio je pritom impresivne brojke koje govore kako SUM ima 10 fakulteta i Akademiju likovnih umjetnosti, tisuću nastavnika, deset tisuća studenata, a od toga 1500 iz inozemstva, preko 650 kolegijskih na stranih svjetskim jezicima, 46 laboratorija i centara za praktični rad..., a SUM pritom ima institucionalnu akreditaciju Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH te je prošao i europsko vanjsko vrednovanje što znači da su njegove diplome priznate u Europi i cijelom svijetu. - Naš je izazov biti odgovoran u sadašnjemu vremenu, stalno se razvijati i mijenjati, a težimo postizanju europskih standarda na svim područjima koja čine moderno svjetsko sveučilište. Sve navedeno ukazuje na važan akademski i znanstveni kapacitet te mogućnost povezivanja s Hrvatima u cijelom svijetu - naglasio je Tomić, kazavši kako SUM može biti temelj novih mogućnosti, nove suradnje i povezivanja iseljene Hrvatske.

Mogućnosti

O značaju Kongresa govorio je i dr. sc. Mario Jareb, potpredsjednik Matice hrvatske koji je naglasio kako su svjesni važnosti tematike iseljeničtva te upozorivši na to kako su zabrinuti zbog sudbine hrvatskog jezika koji je izvrnut napadima, a iseljenici izazovima gubitka iden-

titeta, poručivši kako Matica hrvatska može na planu popravljivanja situacije učiniti mnogo. Mijo Marić, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika ukazao je pak na veliki značaj ove organizacije koja djeluje 71 godinu, istaknuvši kako hrvatsko iseljeničtvo, s domicilnim, postaje značajan integrativni čimbenik.

O važnosti teme zajedništva govorio je mons. Petar Palić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski administrator trebinjsko-mrkanjski, koji je podsjetio na činjenicu kako je osobno potomak najstarije hrvatske dijaspe koja je u 14. stoljeću iz Dubrovnika otišla u Janjinu. Spomenuvši riječi pape Franje o zajedničkoj odgovornosti za naš zajednički dom - Zemlju, mons. Palić posebice je naglasio vrijednost zajedništva, istaknuvši i osobit značaj Katoličke crkve koja je čuvala katolički i hrvatski identitet na ovim prostorima.

U ceremoniji otvaranja sudjelovao je i gradonačelnik Mostara dr. Mario Kordić koji je naveo nužnost realizacije drugog dijela mostarskog sporazuma iz 2020. - Moramo donijeti pošten izborni zakon koji će svim narodima i građanima omogućiti da oni koji ga predstavljaju budu stvarni izbor njihove političke volje - naglasio je Kordić. Dr. sc. Nevenko Herceg, predsjednik Vlade HNŽ-a poručio je pak kako ne želi skrivati osobno zadovoljstvo zbog činjenice da je, nakon Zagreba, Šibenika, Osijeka i Marije Bistrice, upravo Mostaru pripala čast ugostiti ovogodišnje zasjedanje našega iseljeničkog kongresa onda kada slavi ovaj "mali", ali ipak veliki jubilej - jubilej koji znači ustrajnost i trajnost, upornost i volju, koji najavljuje tradiciju. Podsjetivši kako je ovogodišnji Kongres posvećen temi zajedništva, Herceg je kazao kako bi, ne gubeći iz vida aktualni politički trenutak, a tu posebno misli na Hrvate u BiH, kao i opće nezahvalno stanje i okruženje, domaće i globalne izazove, rekao da je tema odabrana itekako s razlogom, itekako s potrebom. Pozdravnim riječima nazočnima se obratio i Dario Magdić, zamjenik državnog tajnika u Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan RH, koji je poručio kako je vanjskopolitički prioritet RH i Vlade RH položaj Hrvata u BiH, uz primjenu mehanizama za ostanak i opstanak u BiH i uz međunarodno lobiranje za ravnopravnost Hrvata i europski put BiH. O važnosti demografske revitalizacije govorila je Željka Josić, državna tajnica Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade RH, naglasivši upravo kako je ključ obnove čovjek, odnosno naše stanovništvo u obje domovine te istaknuvši poteze u tom smjeru koje čini Vlada na čelu s Andrejom Plenkovićem. Mostar, kao što je vidljivo, na tri je dana postao mjesto na kojemu vrhunski stručnjaci iz cijelog svijeta promišljaju o hrvatskoj budućnosti, ostanku i dugoročnom opstanku u BiH.

ici raspravljaju o temama uvezivanja



Čović je ukazao na značaj očuvanja nacionalne kulture hrvatskog naroda, kao i potrebu jednakopravnosti, konstitutivnosti i legitimnog predstavljanja

tragove hrvatstva na ovom području u jednu građansku tvorevinu, a kojom se želi izbrisati naslijeđe Hrvata, kultura, jezik... Primijetivši kako je među sudionicima Kongresa i veliki broj ljudi koji su vezani uz BiH, Čović je izrazio

i stav o potrebi da se i mlade ljude uključi u uvezivanje.

- Za vas mlade koji ste nazočni ovdje, naš rektor je vrlo mudro poslao nekoliko poruka kao rektor jedinog javnog Sveučilišta na kojem se